

Opdrachten bij Extra stof: de Nederlandse zinsstructuur

1. Verzin zelf een Nederlandse voorbeeldzin met daarin:
 - (a) een adjunct phrase (bijwoordelijke bepaling) van plaats
 - (b) een adjunctzin (bijwoordelijke bijzin)
 - (c) topicalisatie van een indirect object
 - (d) een vraagzin waarin een prepositioneel object bevraagd wordt
 - (e) een expletief subject
 - (f) scrambling van een direct object
 - (g) een objectzin (complement clause van V)
 - (h) een subjectzin (dus waarbij het onderwerp een deelzin is)
 - (i) een anaforisch prepositioneel object dat wordt gebonden door een object.
2. Bekijk het volgende voorbeeld:
 - (1) Mieke_i hoorde een tijger achter zich_i brullen.
 - (a) Onderstreep de hoofdwerkwoorden en geef met haakjes de twee deelzinnen aan.
 - (b) Wat is het complement van *hoorde*?
 - (c) *Mieke* is het antecedent van *zich*. Het woord *zich* is een anafoor. Dit geeft echter problemen met de bindingstheorie. Welke conditie wordt hier geschonden?
 - (d) Vervang een *tijger* door een persoonlijk voornaamwoord (3SG:MASC). Welke naamval krijgt dit pronomen dan?
 - (e) *Een tijger* is een argument van het werkwoord *brullen*. Welke thematische (semantische) rol heeft het?
 - (f) De antwoorden in b., d. en e. in ogenschouw nemend, is er een merkwaardige situatie ontstaan. Leg zo helder mogelijk uit waarom zo'n type zin een Exceptional Case Marking-constructie wordt genoemd, en probeer te bedenken wat de notie c-commanderen hiermee te maken heeft.
3. In (2) is de grammaticale functie van *Bob* subject, en staat *Bob* in het voorveld (een aanduiding voor positie in de structuur van de Nederlandse zin).

(2) Bob heeft een meisje gekust.

Bekijk de zinnen (3)–(5) en beantwoord de bijbehorende vragen:

(3) De jongens hebben de man gezien met de paarse stropdas.

- (a) Wat is het object van *gezien*?
- (b) Wat is er gebeurd met de PP *met de paarse stropdas*?

(4) Normaal let Bea altijd goed op.

- (c) Wat is de grammaticale functie van *Bea*?
- (d) Op welke positie in de zin staat *normaal*?
- (e) Op welke positie staat *op*?
- (f) Op welke positie staat *altijd*?
- (g) Wat is er gebeurd met het finiete werkwoord en het subject in deze zin, en waarom?

- (5)
 - a. Bill wil zijn moeder altijd wekelijks spreken.
 - b. Bill wil altijd wekelijks zijn moeder spreken.

- (h) Wat is de grammaticale functie van *zijn moeder*?
- (i) Wat is de positie van *zijn moeder* in (5a) en hoe noemen we het proces wat daaraan ten grondslag ligt?